

1 Koje su vrste rokova važne za građanske postupke?

Rokovi koji se primjenjuju u građanskom postupovnom pravu mogu se općenito podijeliti na:

a. najkraće rokove za odaziv druge stranke, svih trećih osoba i svjedoka na sudski poziv da sudjeluju u postupku. Obično se primjenjuje rok od najmanje jednog tjedna. U načelu, rok od jednog tjedna odnosi se i na odaziv zainteresiranih strana na sudski poziv da sudjeluju u postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva, osim ako sud odredi drukčije (članci od 114. do 119. i članak 276. (dostava poziva strankama i trećim osobama) te članci 170. i 284. (dostava poziva svjedocima) Zakona o parničnom postupku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)). Važno je napomenuti da, ako tuženik ima poznatu adresu u inozemstvu ili je poznato da zapravo živi izvan Nizozemske, rok za odaziv te stranke na sudski poziv iznosi najmanje četiri tjedna (članak 115. Zakona o parničnom postupku);

b. najdulje rokove za podnošenje pravnih sredstava. Pravno sredstvo prigovora (*verzet*) obično se mora podnijeti u roku od četiri tjedna. Općenito, za podnošenje žalbe (*hoger beroep*), žalbe Vrhovnom sudu (*cassatie*) i zahtjeva za ukidanje pravomoćne presude (*herroeping*) primjenjuje se rok od tri mjeseca (vidjeti članak 143. (prigovor), članke 339. i 358. (žalba), članke 402. i 426. (žalba Vrhovnom sudu) te članke 383. i 391. (ukidanje pravomoćne presude) Zakona o parničnom postupku);

c. rokove za postupovne radnje koje trebaju poduzeti stranke i za odluke koje treba donijeti sud. Ti rokovi obično traju od dva do šest tjedana. Sud u određenim okolnostima može odobriti odgodu poduzimanja postupovnih radnji;

d. rokove zastare za pokretanje pravnih postupaka i provedbu ovlasti izvršenja. Opći rok zastare iznosi 20 godina. Međutim, u brojnim se slučajevima primjenjuje kraći rok zastare od pet godina. Prislina naplata kazne istječe šest mjeseci nakon dana na koji je izrečena. Rok zastare koji je u tijeku može se prekinuti, nakon čega može započeti novi rok zastare. Na primjer, rok zastare koji se odnosi na ovlast izvršenja može se prekinuti dostavom presude ili drugog naloga za izvršenje (članci od 306. do 325. knjige 3. Građanskog zakonika (*Burgerlijk Wetboek*)).

Na zakonske se rokove primjenjuju pravila utvrđena u Općem zakonu o produljenju rokova (*Algemene Termijnenwet*).

2 Popis različitih dana koji su u skladu s Uredbom (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. predviđeni kao neradni dani.

Osim subota i nedjelja, u Općem zakonu o produljenju rokova navode se sljedeći opće priznati državni praznici:

Nova godina: 1. siječnja

Veliki petak: petak prije Uskrsa

Uskrсни ponedjeljak: ponedjeljak nakon Uskrsa

Uzašašće: četvrtak 40 dana nakon Uskrsa

Kraljev dan: 27. travnja

Dan oslobođenja: 5. svibnja

Duhovski ponedjeljak: ponedjeljak nakon Duhova

Božić i Sveti Stjepan: 25. i 26. prosinca.

3 Koja se opća pravila primjenjuju na vremenska ograničenja za različite građanske postupke?

Na zakonske se rokove primjenjuju pravila utvrđena u Općem zakonu o produljenju rokova. Tim je Zakonom predviđeno da se zakonom propisani rok koji istječe u subotu, nedjelju ili na državni praznik produljuje do isteka sljedećeg dana koji nije subota, nedjelja ili državni praznik. Rok od najmanje tri dana, prema potrebi, produljuje se tako da obuhvaća najmanje dva dana koji nisu subota, nedjelja ili državni praznik.

U nacionalnim postupovnim pravilima za parnične postupke koji se pokreću na temelju sudskog poziva (*Landelijk procesreglement voor civiele dagvaarding bij de rechtbanken*) kao početna točka za poduzimanje postupovnih radnji stranaka i za izricanje presude uzima se rok od šest tjedana. U skladu s nacionalnim postupovnim pravilima za parnične postupke pred područnim odjelima sudova (*Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*) područni sudovi u načelu primjenjuju rok od četiri tjedna (<http://www.rechtspraak.nl>).

4 Ako je akt ili formalnost potrebno provesti unutar danog razdoblja, kada treba započeti?

Početak roka uvijek je prvi dan koji slijedi nakon dana kad je nastupio događaj od kojeg se računa početak roka.

Sudski poziv

Nije primjenjivo.

Pravna sredstva

Rok za ulaganje pravnog sredstva prigovora (samo protiv presuda zbog ogluhe) ima tri različita početka:

trenutak kad je presuda osobno dostavljena osuđenoj stranci;

u slučaju da se upotrebljava druga metoda dostave: trenutak kad osuđena stranka poduzme radnju kojom dokazuje da je svjesna presude ili početka postupka izvršenja i

u drugim slučajevima: trenutak kad je postupak izvršenja presude okončan.

Rok za podnošenje žalbe i žalbe Vrhovnom sudu protiv presude izračunava se od datuma donošenja presude. Prvi je dan roka dan koji slijedi nakon dana dostave presude. Vidjeti i pitanje 12.

Rok za podnošenje žalbe i žalbe Vrhovnom sudu protiv odluke izračunava se:

od datuma donošenja odluke, u slučaju podnositelja zahtjeva i zainteresiranih strana koje sudjeluju u postupku i nakon dostave odluke ili druge obavijesti, u slučaju drugih zainteresiranih strana.

Rok za podnošenje zahtjeva za ukidanje pravomoćne presude počinje nakon nastanka osnove za ukidanje te nakon što je tužitelj ili podnositelj žalbe saznao za tu osnovu, ali u svakom slučaju ne prije nego što je presuda ili odluka postala pravomoćna, odnosno ne može više biti ukinuta u postupku prigovora, žalbe ili žalbe Vrhovnom sudu.

Postupovne radnje

Rokovi propisani za poduzimanje postupovnih radnji uglavnom se izračunavaju od prethodnog datuma ročišta u tjednima. Primjer: nakon ročišta održanog u srijedu, sljedeće se ročište u postupku zakazuje za srijedu četiri tjedna kasnije, a rok za podnošenje pismena u postupku je 10:00 sati. Na primjer, ako se ročište otkaže, sud određuje datum održavanja novog ročišta.

Rokovi zastare

Početak rokova zastare koji se odnose na pravne radnje ovisi o vrsti radnje. Na primjer, pravo na podnošenje tužbe zbog neispunjenja ugovorne obveze ili poduzimanje druge postupovne radnje istječe pet godina od dana koji slijedi nakon dana nastanka neispunjenja obveze. Primjer: pravo na podnošenje tužbe za zaštitu od nezakonite radnje istječe pet godina od dana koji slijedi nakon dana na koji se može zatražiti neposredna zaštita od nezakonite radnje.

Izvršenje

U načelu, ovlast izvršenja istječe 20 godina od dana koji slijedi nakon datuma donošenja presude.

5 Može li na početno vrijeme utjecati ili ga izmijeniti način prijenosa ili dostava dokumenata (osobna dostava putem sudskog službenika ili dostava poštom)?

Ne. Međutim, u određenim slučajevima način na koji je stranka obaviještena o presudi utječe na početak roka za ulaganje pravnog sredstva, odnosno za podnošenje prigovora. Vidjeti i pitanje 4.

6 Ako vrijeme počne teći uslijed nekog događaja, uzima li se dan kada se taj događaj dogodio u obzir pri izračunu vremenskog razdoblja?

Ne. Rok počinje teći od dana koji slijedi nakon dana kad je događaj nastupio.

7 Ako se vremensko ograničenje iskazuje u danima, odnosi li se navedeni broj dana na kalendarske ili radne dane?

Osim ako je drukčije navedeno, u nizozemskom se pravu primjenjuju kalendarski dani. Općim zakonom o produljenju rokova propisano je da se rok koji istječe u subotu, nedjelju ili na državni praznik produljuje do isteka sljedećeg dana koji nije subota, nedjelja ili državni praznik.

Nadalje, ako je to potrebno, zakonom propisani rok od najmanje tri dana produljuje se tako da obuhvaća najmanje dva dana koji nisu subota, nedjelja ili državni praznik.

8 Kada se takvo razdoblje izražava u tjednima, mjesecima ili godinama?

Isto se tako odnose na kalendarske mjesece i kalendarske godine.

9 Kada rok ističe ako je izražen u tjednima, mjesecima ili godinama?

Sudski poziv

Nije primjenjivo.

Pravna sredstva

U postupku koji se pokreće na temelju sudskog poziva pravna se sredstva ulažu izdavanjem sudskog poziva. Osim ako to odobri sud koji poziva stranku, sudski izvršitelj ne može izdati obavijest sudskog izvršitelja nakon 20:00 sati. Stoga rok zapravo istječe posljednjeg dana u 20:00 sati. U tim postupcima treba imati na umu da se ni dan izdavanja sudskog poziva ni dan na koji je stranka pozvana da se pojavi pred sudom (prvo ročište) ne uključuju u izračun roka za odaziv na sudski poziv. Zbog toga se najkraći rok za odaziv na sudski poziv mora nalaziti između tih dvaju datuma.

U postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva pravna se sredstva ulažu podnošenjem zahtjeva u pisarnici suda. Zahtjev se može poslati poštom, dostaviti osobno u pisarnicu suda u uredovno vrijeme pisarnice ili poslati telefaksom do ponoći posljednjeg dana roka.

Početak roka za podnošenje žalbe u obiteljskopравnim predmetima malo se razlikuje od onog za podnošenje žalbe u drugim postupcima koji se pokreću na temelju zahtjeva (vidjeti i pitanje 4. „Pravna sredstva”). Podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude. Samo zainteresirane strane mogu podnijeti žalbu u roku od tri mjeseca od dostave odluke ili druge obavijesti.

Postupovne radnje

Ako je predmet na popisu predmeta u postupku, za podnošenje pismena u postupku primjenjuju se pravila navedena u nastavku. U načelu, pismeno namijenjeno za određeno ročište podnosi se pisarnici suda u roku za podnošenje pismena. To je krajnji rok do kojeg se sva pismena, osim sudskog poziva, te izvješća moraju dostaviti sudu. U skladu s nacionalnim postupovnim pravilima datum i vrijeme do kojeg se pismena moraju podnijeti je: srijeda u 10:00 sati. Ako nema rasprave jer se postupak vodi u pisanom obliku, pismena se podnose u pisarnici suda na datum ročišta ili prije toga. Područni odjel suda uvijek održava ročište jer se postupovne radnje mogu poduzeti i usmeno. Pismena se moraju podnijeti pisarnici suda najkasnije na dan koji prethodi datumu ročišta. Pismena se mogu poslati poštom, dostaviti osobno u pisarnicu suda u uredovno vrijeme pisarnice ili poslati telefaksom do ponoći tog dana.

Rokovi zastare

Vidjeti i „Rokovi zastare” u pitanju 4. Za neka je prava na tužbu važan trenutak kad je stranka saznala za određenu činjenicu. Primjer: pravo na podnošenje tužbe za povrat preplaćenih iznosa istječe pet godina od dana koji slijedi nakon dana na koji je vjerovnik saznao za postojanje potraživanja i identitet primatelja, a u svakom slučaju 20 godina nakon nastanka predmetnog potraživanja.

10 Ako rok istječe u subotu, nedjelju, na državni praznik ili neradni dan, produljuje li se do prvog sljedećeg radnog dana?

Da, rok koji istječe u subotu, nedjelju ili na državni praznik produljuje se do isteka sljedećeg dana koji nije subota, nedjelja ili državni praznik. Međutim, u skladu s Općim zakonom o produljenju rokova to se ne primjenjuje na rokove koji su utvrđeni brojanjem unatrag od određenog datuma ili događaja. Drugim riječima, to se pravilo primjenjuje na najdulje rokove, a ne na najkraće.

11 Produljuju li se rokovi u određenim okolnostima? Pod kojim je uvjetima moguće iskoristiti takvo produljenje?

U nekim je slučajevima zakonom predviđeno produljenje roka. Na primjer, ako stranka koja je izgubila spor umre tijekom roka za podnošenje žalbe, a nasljednici te stranke žele ju naslijediti kao stranka u žalbenom postupku, primjenjuje se novi rok od tri mjeseca.

Međutim, općenito se pravila u pogledu rokova strogo primjenjuju, iako je Vrhovni sud Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*) učinio iznimku za predmete u kojima stranka koja podnosi žalbu nije bila pravodobno obaviještena o presudi zbog pogreške ili propusta suda. U tom slučaju stranka nije propustila rok vlastitom krivnjom te joj se odobrava kratko produljenje roka.

12 Koje je vremensko ograničenje za žalbe?

Rok za podnošenje žalbe obično je tri mjeseca. U određenim se parničnim postupcima, kao što je skraćeni postupak, primjenjuju kraći rokovi za podnošenje žalbe i žalbe Vrhovnom sudu u trajanju od četiri odnosno osam tjedana.

13 Mogu li sudovi promijeniti vremenska ograničenja, posebice ona za dolazak na sud, ili pak utvrditi određeni datum za to?

Svi su rokovi koji se odnose na pojavljivanje stranke pred sudom najkraći rokovi. Najdulji rok nije utvrđen.

Sudski poziv

Sud može na zahtjev tužitelja skratiti rok za odaziv stranke na sudski poziv i, prema potrebi, utvrditi određene uvjete. U skraćenom se postupku sudski poziv izdaje samo nakon što je sudac odredio datum i vrijeme održavanja ročišta, koje se može održati čak i u nedjelju. Prema potrebi, stranka može biti pozvana da se pojavi pred sudom u vrlo kratkom roku. Sud može utvrditi i kraći rok za odaziv na sudski poziv u postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva.

Sud ne može produljiti rokove za odaziv na sudski poziv, ali može odrediti dulji rok za odaziv na sudski poziv u postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva (vidjeti pitanja 7. i 8.).

Postupovne radnje

Sud može produljiti rokove u kojima stranke moraju poduzeti postupovne radnje na zajednički zahtjev stranaka. Ako je zahtjev podnijela samo jedna stranka, odgoda se odobrava samo na temelju uvjerljivih razloga više sile koji, na primjer, uključuju stvarnu ili pravnu složenost predmeta, potrebu čekanja presude u drugom relevantnom postupku ili situaciju kada je stranka ili njezin odvjetnik bolestan ili na odmoru.

14 Gubi li stranka, koja boravi u mjestu u kojem bi joj se odobrilo produljenje roka, tu prednost ako ju se o radnji koju može poduzeti obavijesti u mjestu u kojem osobe sa stalnim boravištem ne mogu iskoristiti tu pogodnost?

U nizozemskom pravu ne postoje odredbe o takvoj situaciji.

15 Koje su posljedice nepridržavanja rokova?

Sudski poziv

Ako poziv koji je dostavljen stranci ima nedostatke, sudski poziv postaje nevažeći u slučaju da se tuženik ne pojavi na sudu te će ga sud proglašiti nevažećim. Poziv ne postaje nevažeći automatski. Tužitelj može ispraviti taj nedostatak izdavanjem izmijenjene obavijesti sudskog izvršitelja prije prvog ročišta.

Ako se tuženik ne pojavi na prvom ročištu, provjerava se ima li sudski poziv nedostatke koji bi ga učinili nevažećim. Ako je sudski poziv važeći, tuženik se proglašava krivim za nepoštovanje suda te se, općenito, tužba prihvaća u odsutnosti tuženika. Ako se tuženik ne pojavi na ročištu, a postoji vjerojatnost da obavijest sudskog izvršitelja nije dobio zbog nekog nedostatka, sud će obavijest proglašiti nevažećom.

Ako se tuženik ne pojavi ili ne imenuje odvjetnika usprkos tome što je u sudskom pozivu obaviješten da to učini, a pokaže se da je obavijest sudskog izvršitelja imala nedostatak koji ju čini nevažećom, tuženik neće biti proglašen krivim za nepoštovanje suda. Sud određuje datum novog ročišta te nalaže otklanjanje nedostatka na račun tužitelja. Ako se tuženik pojavi te se ne pozove na nedostatak, smatra se da je sudski poziv pravilno izdan.

Pravna sredstva

Ako je propušten rok za podnošenje pravnog sredstva, posljedica je nemogućnost podnošenja žalbe. Tada temeljna sudska odluka postaje pravomoćna, odnosno ne može se ukinuti u postupku prigovora, žalbe ili žalbe Vrhovnom sudu.

Postupovne radnje

Ako neka postupovna radnja nije poduzeta u propisanom roku, u određenim je okolnostima moguće dobiti odgodu (vidjeti pitanje 10.). Ako odgoda nije odobrena, gubi se pravo na poduzimanje postupovne radnje.

Rokovi zastare

Ako je zainteresirana strana propustila rok za poduzimanje pravne radnje, i dalje ima pravo na podnošenje tužbe. Međutim, to pravo više ne može ostvariti sudskim putem.

16 Ako rok istekne, koji su pravni lijekovi dostupni osobama koje su propustile rokove, odnosno strankama koje su odsutne?

Strankama koje su propustile rokove dostupna su pravna sredstva navedena u nastavku.

Sudski poziv

Općenito, tuženiku koji se nije pojavio na prvom ročištu sudi se u odsutnosti. Tuženik može, do donošenja pravomoćne presude, spriječiti presudu zbog ogluhe pojavljivanjem na sudu kao stranka u postupku. Nakon što je donesena pravomoćna presuda, stranka osuđena u odsutnosti može uložiti prigovor. U postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva ne primjenjuju se presuda zbog ogluhe, sprečavanje presude zbog ogluhe pojavljivanjem na sudu te prigovor. U tim slučajevima zainteresirana strana koja je propustila rok može podnijeti žalbu.

Pravna sredstva

Sud po službenoj dužnosti provjerava poštuju li se rokovi za podnošenje pravnih sredstava. Rokovi za podnošenje žalbe i žalbe Vrhovnom sudu obvezni su. Sudovi su vrlo strogi u primjeni tih rokova u interesu pravne sigurnosti. Međutim, Vrhovni sud Nizozemske uveo je određenu fleksibilnost u pogledu podnošenja žalbe u postupku koji se pokreće na temelju zahtjeva. U obavijesti o žalbi moraju se navesti razlozi za žalbu, ali u predmetima u kojima je presuda izrečena, ali još nije dostavljena, te stoga podnositelj žalbe nema pristup obrazloženju presude, dopušteno je razloge za žalbu iznijeti u kasnijoj dopunskoj obavijesti o žalbi. Međutim, sama žalba mora biti podnesena u propisanom roku. Samo se u rijetkim slučajevima kada je sud počinio dvostruku pogrešku rok može produljiti za 14 dana nakon dostave presude. To je slučaj kad stranka koja podnosi žalbu nije znala niti je mogla znati kada će presuda biti izrečena zbog pogreške suda (ili sudskog tajnika) te je presuda poslana ili izdana tek nakon isteka roka za žalbu zbog pogreške koja se ne može pripisati podnosiocu žalbe. U postupku koji se pokreće na temelju sudskog poziva razlozi za žalbu ne moraju se navesti u obavijesti o tužbi. Oni se iznose u kasnijoj fazi postupka.

Postupovne radnje

U određenim se okolnostima može zatražiti odgoda poduzimanja postupovnih radnji (vidjeti pitanje 13.). Ako odgoda nije odobrena, gubi se pravo na poduzimanje postupovne radnje.

Rokovi zastare

Nema pravnog sredstva protiv roka zastare, osim da ga se na vrijeme prekine (vidjeti pitanje 1. točku d.). Međutim, u vrlo iznimnim okolnostima sud može donijeti odluku da je pozivanje na zastaru u suprotnosti s načelima razumnosti i pravičnosti.

Posljednji put ažurirano: 01/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.